

בבחינה שלפניכם ארבעה פרקים.

הזמן המוקצב הוא שעה וחצי.

בהצלחה!

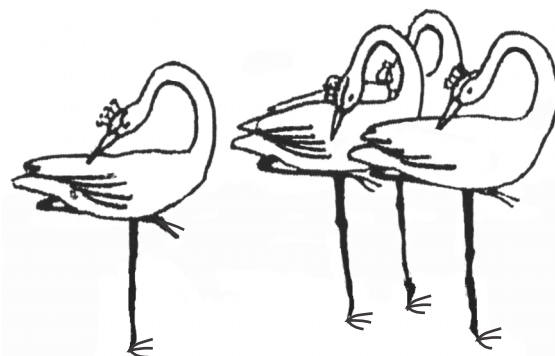
פרק 1

קראו את הסיפור וענו על השאלות שאחריו.

כמה רגליים לעגור?

על פי הסופר האיטלקי ג'ובאני בוקאצ'יו

- (1) האדון לְאוֹנָה היה סוחר עשיר בעיר פירנצה שבאיטליה. בביתו עבד נער צעיר, ששימש טבח, ושמו מֶרְקוֹ. פעם היו לְאוֹנָה אורחים, והטבח מֶרְקוֹ בישל להם עגור. התבשיל הפיץ ריח נהדר, ומֶרְקוֹ לא התגבר על יצרו, כרת אחת מרגלי העגור ואכל אותה. כשהוגש העוף לשולחן, הרגיש לְאוֹנָה שחסרה אחת מרגליו. מיד פנה לטבח ושאל אותו היכן הרגל השנייה. מֶרְקוֹ השיב ללא היסוס: "אדוני, לעגורים יש רק רגל אחת."
- (5) כעס אדוניו וצעק: "מה אתה מדבר? לכל העופות שתי רגליים, וגם לעגורים!" אך מֶרְקוֹ עמד על שלו: "העגור איננו כמו כל העופות, הוא יוצא מן הכלל, יש לו רק רגל אחת."
- (10) לְאוֹנָה לא רצה להמשיך בוויכוח לפני אורחיו, אך הוא לא שכח את הדבר. למחרת לקח שני סוסים, אחד לעצמו ואחד לנער הטבח, והם יצאו לשדה. השעה הייתה מוקדמת מאוד. בהגיעם לנהר ראו על חופו קבוצת עגורים, שעדיין ישנו. כמנהג העגורים הם ישנו נשענים על רגלם האחת, בעוד השנייה מקופלת מתחת לגופם.
- (15) "ראה, אדוני", אמר מֶרְקוֹ, "יש להם רגל אחת בלבד, כפי שאמרתי לך." "חכה רק רגע", אמר לְאוֹנָה. הוא התקרב לעופות וצעק "הו-הו!" העגורים התעוררו בבהלה, הורידו את רגלם השנייה לארץ, צעדו צעדים אחדים, פרשו כנפיים ועפו.
- "ומה אתה אומר עכשיו?", שאל האדון.
- (20) "אדוני, אילו גם אתמול היית קורא הו-הו לעגור, בוודאי גם הוא היה מושיט את רגלו השנייה."
- תשובה זו הצחיקה את לְאוֹנָה עד כדי כך שסלח לנער.

השאלות

1. בשורה 3 כתוב: "מרקו לא התגבר על יצרו".
מה פירוש הביטוי **לא התגבר על יצרו**?

- (1) לא רצה
- (2) לא התאפק
- (3) לא התכוון
- (4) לא הריח

2. למה רצה מרקו להסתיר את העובדה שהוא אכל אחת מרגלי העגור?

3. בשורה 10 כתוב: "לאִוְנָה לא רצה להמשיך בוויכוח".
על מה היה הוויכוח?

4. לאִוְנָה סלח למרקו כי -

- (1) הוא הבין שמרקו מבקש סליחה
- (2) הוא אהב את מרקו
- (3) מרקו לא שיקר לו
- (4) תשובתו של מרקו הייתה חכמה ומבדחת

(לנוחותכם, הקטע מובא שוב)

- (1) האדון לְאוֹנָה היה סוחר עשיר בעיר פירנצה שבאיטליה. בביתו עבד נער צעיר, ששימש טבח, ושמו מֶרְקוֹ. פעם היו לְאוֹנָה אורחים, והטבח מֶרְקוֹ בישל להם עגור. התבשיל הפיץ ריח נהדר, ומֶרְקוֹ לא התגבר על יצרו, כרת אחת מרגלי העגור ואכל אותה. כשהוגש העוף לשולחן, הרגיש לְאוֹנָה שחסרה אחת מרגליו. מיד פנה לטבח ושאל אותו היכן הרגל השנייה. מֶרְקוֹ השיב ללא היסוס: "אדוני, לעגורים יש רק רגל אחת."
- (5) כעס אדוניו וצעק: "מה אתה מדבר? לכל העופות שתי רגליים, וגם לעגורים!" אך מֶרְקוֹ עמד על שלו: "העגור איננו כמו כל העופות, הוא יוצא מן הכלל, יש לו רק רגל אחת."
- (10) לְאוֹנָה לא רצה להמשיך בוויכוח לפני אורחיו, אך הוא לא שכח את הדבר. למחרת לקח שני סוסים, אחד לעצמו ואחד לנער הטבח, והם יצאו לשדה. השעה הייתה מוקדמת מאוד. בהגיעם לנהר ראו על חופו קבוצת עגורים, שעדיין ישנו. כמנהג העגורים הם ישנו נשענים על רגלם האחת, בעוד השנייה מקופלת מתחת לגופם.
- (15) "ראה, אדוני", אמר מֶרְקוֹ, "יש להם רגל אחת בלבד, כפי שאמרתי לך." "חכה רק רגע", אמר לְאוֹנָה. הוא התקרב לעופות וצעק "הו-הו!" העגורים התעוררו בבהלה, הורידו את רגלם השנייה לארץ, צעדו צעדים אחדים, פרשו כנפיים ועפו.
- "ומה אתה אומר עכשיו?", שאל האדון.
- (20) "אדוני, אילו גם אתמול היית קורא הו-הו לעגור, בוודאי גם הוא היה מושיט את רגלו השנייה."
- תשובה זו הצחיקה את לְאוֹנָה עד כדי כך שסלח לנער.

5. לפי הסיפור, מרקו הוא -

- (1) פחדן
- (2) ערמומי
- (3) צייתן
- (4) חרוץ

6. מה, לדעתכם, רצה הסופר ללמד את הקוראים על יחסים בין בני אדם?

- (1) לבני אדם אסור לשקר זה לזה
- (2) בני אדם תמיד כועסים זה על זה
- (3) הומור וצחוק יכולים לעזור לבני אדם לסלוח זה לזה
- (4) ויכוחים בין בני אדם יכולים להימשך זמן רב

7. מה דעתכם על המעשה של מרקו? נמקו את דעתכם.

פרק 2

בעיתון הופיעו המודעות שלפניכם, ובהן מפורסמות קייטנות לקיץ.

מרכז קהילתי בית הכרם ע"ש זיו ומרקס

קייטנות קיץ חם במתנ"ס בית הכרם

נמשכת ההרשמה
לקייטנות לכיתות א' - ט':

- קייטנה חברתית
- קייטנת אמנויות הבמה

בהנהלת מיכה נס: שירה, ריקוד, מחול, ג'אז וכו'.
טלפונים: 778796, 765432

(2)

(1)

קייטנת פאן פאן ברב-מכר
לילדים בני 4-8
התקשרו עכשיו
מספר המקומות מוגבל
מחזור ראשון 21.7-2.7
מחזור שני 11.8-23.7
מחזור שלישי 31.8-13.8

מחנה אימונים בכדורסל וספורט
לכיתות ז' - ט'

בחופשת הקיץ בין התאריכים 21.7-4.7
יתקיים בהיכל הספורט מחנה נופש ואימונים בכדורסל

יינתנו פעילויות ספורט נוספות:
אתלטיקה, טניס, שחייה, כדורעף, הגנה עצמית ומשחקי חברה.

מחיר המחנה: 500 ש"ח

מרכז מידע לספורט במרכז ברלין

טלפונים: 250600, 280654

(3)

- מתקן שעשועים ענק ☺
- פעם בשבוע הצגה או סרט ☺
- ריקודים וריתמיקה ☺
- מלאכה וציור ☺
- משחקי חברה ☺
- פעם בשבוע ברכה ☺
- אווירה ביתית חמה ☺
- קוסם ותאטרון בובות ☺
- מיזוג אוויר מלא ☺

הקייטנה הקטנה

"שלו"

מרכז תרבות העמים לנוער
שני מחזורים של העשרה, הנאה,
עניין וחוויה ללא הפסקה
21.7 - 3.7, 11.8 - 24.7

שעות הפעילות: 15:30-7:30, כולל שתי ארוחות

גילאים: 12-4.5

בתכנית: שחייה, שלושה ימי טיול, פארק מים, לונה פארק, שיט, ארכאולוגיה, יום אינדיאנים והמערב הפרוע, תרבויות עמים, בישול, עפיפונים, הגנה עצמית, תאטרון, מוזיקה, אמנויות ו.....

טלפונים: 299980, 345654

(4)

טלפון: 311109

השאלות

1. לפניכם תיאורים של ילדים שונים המחפשים קייטנות לקיץ. בחרו לכל ילד את הקייטנה המתאימה לו ביותר.

- א.** עוזי, בן 13, אוהב ספורט, במיוחד כדורסל. קייטנה מספר _____
- ב.** שירה, בת 11, גרה בשכונת בית הכרם, אוהבת לרקוד ולהופיע לפני אנשים. קייטנה מספר _____
- ג.** צור, בן 12, מתעניין בתרבויות של עמים שונים. קייטנה מספר _____
- ד.** תום, בן 4, אוהב במיוחד מתקני שעשועים. קייטנה מספר _____

2. אבא של רוני רוצה לדעת כמה יצטרך לשלם בעבור כל אחת מהקייטנות. לאילו מהקייטנות הוא צריך להתקשר כדי לברר את המחיר?

3. למה, לדעתכם, מפרסמים מודעות על קייטנות?

4. בחרו לפי המודעות קייטנה אחת שבה הייתם רוצים להשתתף. באיזו קייטנה בחרתם? הסבירו מדוע בחרתם בה.

פרק 4

קראו בעיון את הקטע וענו על השאלות שאחריו.

איך מפליגות אניות?

מתוך כתבה מאת אבנר שץ, "עיניים", גיליון 19, ספטמבר 1999

- (1) אנייה היא לא סתם כלי רכב שצף על המים. הפלגה באנייה היא כמו מסע של כפר או של עיר קטנה על פני הים.
- (5) איך בונים אנייה? זה עניין גדול ומסובך, כמובן, ויש כל מיני שיטות לעשות זאת. בעבר בנו את האנייה כולה על החוף, וכשהייתה גמורה, או כמעט גמורה, הורידו אותה למים. אנייה ענקית שיורדת בפעם הראשונה לים היא עניין מרשים מאוד, וגם מפחיד למדי בשביל בוני האנייה. אבל כיום יש גם שיטות בנייה אחרות: גוף האנייה נבנה למעשה בתוך בריכה יבשה, שאלה מזרימים אחר כך מים, וטקס ההשקה (הורדת האנייה למים) כבר אינו רב-רושם כמו בעבר.
- (10) אנייה היא, כזכור, כלי תחבורה, ועם כל השמחה על כך שהצליחה לצוף, רצוי שיהיה בה משהו שגם יסיע אותה ממקום למקום. אפשר להשיט אנייה בכל מיני דרכים. בעת העתיקה - ועד המאה שעברה - עשו זאת בעיקר בעזרת מפרשים. אבל את מקומן של אניות המפרש תפסו במהרה אניות הברזל המונעות בקיטור. בשנים האחרונות מונעות רוב האניות באמצעות מנועי דיזל.
- (15) יש סוגים רבים של אניות, אבל החלוקה העיקרית היא לאניות נוסעים ואניות משא. שאלתם את עצמכם פעם בשביל מה צריך בימינו אניות נוסעים? הרי אפשר להגיע בנוחות ובמהירות ממקום למקום במטוס. ובכן, אניות הנוסעים של היום בעצם אינן אמצעי תחבורה, אלא מלון פאר נייד, אבל עד לפני שנים לא רבות היו אניות הנוסעים אמצעי תחבורה של ממש.
- (20) אניות המשא הן סיפור שונה לגמרי. אפשר להעביר מטענים במטוס, אבל אין מטוס שיכול להתחרות בכמות המטען שנושאת אנייה גדולה. כל המטוסים בעולם יכולים לשאת יחד רק חלקיק מכמות המטען שמובילים באניות. מלבד זאת, מחיר ההובלה במטוס גבוה כל כך (כמעט פי עשרה מבאנייה), עד שאין סיכוי שמטוסים יחליפו את האניות בעתיד הנראה לעין. אמנם האניות אטיות מאוד בהשוואה למטוסים, אבל כיום כבר מתכננים אניות מהירות מאוד, שממש "טסות" על פני המים. כדי לאפשר לאניות לשוט מהר

צריך להתגבר על מכשולים עצומים, כי לאנייה גדולה, שנוסעת במהירות גבוהה על פני הגלים, יכולים לקרות הרבה דברים לא נעימים. היא יכולה פשוט להתפרק. אבל חברה אחת מתכוונת להפעיל בקרוב אניית משא, שתחצה את האוקיינוס האטלנטי בארבעה ימים! באנייה כזאת בקושי יש זמן לנשום את אוויר הים הצח וליהנות מהנוף...

השאלות

1. בשורות 3-4 כתוב: "ויש כל מיני שיטות לעשות זאת". לעשות מה?

- (1) להוריד אנייה למים
- (2) לבנות אנייה
- (3) לצוף על המים
- (4) להפליג באנייה

2. מדוע, לדעתכם, השקת אנייה היא עניין מפחיד למדי בשביל מי שבנה אותה?

3. בשורות 11-12 כתוב: "אפשר להשיט אנייה בכל מיני דרכים". באילו דרכים?

4. בשורה 19 כתוב שאניות הנוסעים "אינן אמצעי תחבורה, אלא מלון". הכוונה היא שהן -

- (1) לא אמצעי תחבורה ולא מלון
- (2) גם אמצעי תחבורה וגם מלון
- (3) רק אמצעי תחבורה ולא מלון
- (4) רק מלון ולא אמצעי תחבורה

(לנוחותכם, הקטע מובא שוב)

- (1) אנייה היא לא סתם כלי רכב שצף על המים. הפלגה באנייה היא כמו מסע של כפר או של עיר קטנה על פני הים.
- (5) איך בונים אנייה? זה עניין גדול ומסובך, כמובן, ויש כל מיני שיטות לעשות זאת. בעבר בנו את האנייה כולה על החוף, וכשהייתה גמורה, או כמעט גמורה, הורידו אותה למים. אנייה ענקית שיורדת בפעם הראשונה לים היא עניין מרשים מאוד, וגם מפחיד למדי בשביל בוני האנייה. אבל כיום יש גם שיטות בנייה אחרות: גוף האנייה נבנה למעשה בתוך בִּרְכָה יבשה, שאליה מזרימים אחר כך מים, וטקס ההשקה (הורדת האנייה למים) כבר אינו רב-רושם כמו בעבר.
- (10) אנייה היא, כזכור, כלי תחבורה, ועם כל השמחה על כך שהצליחה לצוף, רצוי שיהיה בה משהו שגם יסיע אותה ממקום למקום. אפשר להשיט אנייה בכל מיני דרכים. בעת העתיקה - ועד המאה שעברה - עשו זאת בעיקר בעזרת מפרשים. אבל את מקומן של אניות המפרש תפסו במהרה אניות הברזל המונְעוֹת בקיטור. בשנים האחרונות מונְעוֹת רוב האניות באמצעות מנועי דיזל.
- (15)
- יש סוגים רבים של אניות, אבל החלוקה העיקרית היא לאניות נוסעים ואניות משא. שאלתם את עצמכם פעם בשביל מה צריך בימינו אניות נוסעים? הרי אפשר להגיע בנוחות ובמהירות ממקום למקום במטוס. ובכן, אניות הנוסעים של היום בעצם אינן אמצעי תחבורה, אלא מלון פאר נייד, אבל עד לפני שנים לא רבות היו אניות הנוסעים אמצעי תחבורה של ממש.
- (20)
- אניות המשא הן סיפור שונה לגמרי. אפשר להעביר מטענים במטוס, אבל אין מטוס שיכול להתחרות בכמות המטען שנושאת אנייה גדולה. כל המטוסים בעולם יכולים לשאת יחד רק חלקיק מכמות המטען שמובילים באניות. מלבד זאת, מחיר ההובלה במטוס גבוה כל כך (כמעט פי עשרה מבאנייה), עד שאין סיכוי שמטוסים יחליפו את האניות בעתיד הנראה לעין. אמנם האניות אֶטיות מאוד בהשוואה למטוסים, אבל כיום כבר מתכננים אניות מהירות מאוד, שממש "טסות" על פני המים. כדי לאפשר לאניות לשוט מהר צריך להתגבר על מכשולים עצומים, כי לאנייה גדולה, שנוסעת במהירות גבוהה על פני הגלים, יכולים לקרות הרבה דברים לא נעימים. היא יכולה פשוט להתפרק. אבל חֶברה אחת מתכוונת להפעיל בקרוב אניית משא, שתחצה את האוקיינוס האטלנטי בארבעה ימים! באנייה כזאת בקושי יש זמן לנשום את אוויר הים הצח וליהנות מהנוף...
- (25)
- (30)

5. בשורה 21 כתוב: "סיפור שונה לגמרי". הכוונה היא -

- (1) שמדובר בנושא מעניין
- (2) שמדובר רק במעשייה
- (3) שמדובר בבעיה קשה
- (4) שמדובר בעניין אחר

6. מה המטרה של הקטע?

- (1) לשכנע את הקוראים שהיום לא כדאי להפליג באנייה אלא לטוס במטוס
 - (2) ללמד את הקוראים על ההיסטוריה של האניות
 - (3) לספר לקוראים איך מרגישים אנשים שמפליגים באניות
 - (4) להזהיר את הקוראים שלא להפליג באניות ששטות במהירות גבוהה
-